

Sygn. akt I UK 454/16

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania Z.J.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.
z udziałem zainteresowanego Przedsiębiorstwa [...] I. Spółki z o.o. w K.
o zasiłek chorobowy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 11 lipca 2017 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 15 kwietnia 2016 r., sygn. akt X Ua (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Ubezpieczony Z.J. odwołała się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. z 8 kwietnia 2014 r., kwestionując ustaloną przez organ rentowy podstawę wymiaru zasiłku chorobowego. Odwołujący wniósł o jej podwyższenie do kwoty 19.949,94 zł poprzez zaliczenie do podstawy wymiaru składki również premii ekonomicznej, uzyskiwanej w okresie 12 miesięcy poprzedzających powstanie niezdolności do pracy.

Wyrokiem z dnia 25 listopada 2015 r. Sąd Rejonowy w K. zmienił zaskarżoną decyzję i podzielił stanowisko ubezpieczonego. Sąd ten ustalił, że odwołujący się został zatrudniony w Przedsiębiorstwie [...] „I.” Sp. z o.o. w K. w dniu 1 czerwca 1989 r. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony na

stanowisku zastępcy dyrektora ds. handlowych, a następnie od dnia 1 grudnia 1989 r. na stanowisku dyrektora przedsiębiorstwa i był osobą zarządzającą zakładem pracy. Na jego wynagrodzenie składało się wynagrodzenie zasadnicze oraz premia ekonomiczna. Sąd Rejonowy ustalił również, że u zainteresowanej obowiązywał Regulamin wynagradzania. Zgodnie z jego § 11 pkt 3 pracownikom za dobre wykonanie zadań lub czynności oraz przestrzeganie obowiązków pracowniczych mogła być przyznawana premia uznaniowa, wypłacana miesięcznie i nieprzysługująca za dni nieobecności w pracy z tytułu choroby. Zgodnie z § 11 pkt 6 Regulaminu premia dla Dyrektora (tzw. premia za wyniki ekonomiczne) wypłacana była miesięcznie w zależności od wyników finansowych Spółki. Premia była wypłacana członkom Zarządu, jeżeli Spółka uzyskiwała bilansowy zysk określony wskaźnikiem rentowności netto w układzie narastającym za poprzedzający miesiąc. Sąd Rejonowy ustalił, że od wypłacanej ubezpieczonemu premii pracodawca odprowadzał składki na ubezpieczenie chorobowe, a ponadto, że w czasie przebywania ubezpieczonego na zwolnieniu lekarskim w 2006 r., premia z poprzednich 12 miesięcy była wliczona do podstawy wynagrodzenia chorobowego za marzec 2006 r. Później, aż do 2012 r. ubezpieczony nie chorował. Sąd Rejonowy ustalił także, że w styczniu 2013 r. pracodawca wypłacił ubezpieczonemu premię za grudzień 2012 r., a jej kwota nie została pomniejszona o dwa dni niezdolności do pracy ubezpieczonego w grudniu 2012 r. Ubezpieczony był bowiem niezdolny do pracy od dnia 30 grudnia 2012 r. do 29 czerwca 2013 r., po czym stosunek pracy ubezpieczonego uległ rozwiązaniu z dniem 1 lipca 2013 r. w wyniku porozumienia stron.

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 15 kwietnia 2016 r. zmienił wyrok Sądu Rejonowego i oddalił odwołanie. U podstaw rozstrzygnięcia reformatoryjnego legły dwa założenia. Po pierwsze, że w świetle art. 41 ustawy zasiłkowej znaczenie ma, czy pracownikowi premia regulaminowa hipotetycznie w okresie niezdolności do pracy przysługiwała (a nie tylko, czy była mu wypłacana). Po drugie, że u pracodawcy nie było postanowień, które określały by tę kwestię. Po trzecie, że praktyka obowiązująca u pracodawcy pozwala przyjąć, iż premia była wypłacana w okresach niezdolności do pracy. W zakresie tego ostatniego stwierdzenia, Sąd Okręgowy podniósł, że Z.J. w swoich zeznaniach (k. 120) podał: „w okresach

niezdolności pracy także otrzymywałem premię”. Świadczy o tym wypłata dokonana w 2006 r. i proporcjonalne niezmniejszenie premii za grudzień 2012 r., gdy wnioskodawca pobierała zasiłek chorobowy. Sąd drugiej instancji dodatkowo ustalił, że premia nie była przez odwołującego wprawdzie pobierana w okresie przebywania na zasiłku chorobowym (to jest od stycznia 2013 r. do czerwca 2013 r.), to jednak działa się tak nie ze względu na przebywanie na zasiłku chorobowym, ale z uwagi na niewypracowanie odpowiedniego wyniku ekonomicznego przez spółkę. Oznacza to, że ubezpieczony nie ma prawa do wliczenia jej do podstawy zasiłku chorobowego.

Skargę kasacyjną wywiódł wnioskodawca, zaskarżył wyrok w całości, zarzucając mu naruszenie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst: Dz.U. z 2014 r., poz. 159) poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że zgodnie z przepisami o wynagradzaniu zainteresowanego, ubezpieczony w okresie pobierania zasiłku chorobowego zachował prawo do wypłaty składnika wynagrodzenia w postaci premii za wyniki ekonomiczne, co w konsekwencji doprowadziło Sąd drugiej instancji do nieuwzględnienia tego składnika wynagrodzenia w podstawie wymiaru zasiłku chorobowego.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ubezpieczony uznał, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, sprowadzające się do rozstrzygnięcia, czy z art. 41 ust. 1 ustawy zasiłkowej do podstawy wymiaru zasiłku chorobowego osoby zarządzającej w imieniu pracodawcy zakładem pracy wlicza się premię regulaminową (premię za wyniki ekonomiczne) w sytuacji, gdy osoba ta w okresie pobierania zasiłku chorobowego nie otrzymała premii za wyniki ekonomiczne, jednocześnie w okresie przyjętym do ustalenia podstawy wymiaru zasiłku chorobowego otrzymała wynagrodzenie zasadnicze oraz premię za wyniki ekonomiczne i od tych składników wynagrodzenia odprowadzono składkę na ubezpieczenie chorobowe, podczas gdy z umowy o pracę ubezpieczonego oraz uchwały Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników regulującej zasady i przesłanki wypłaty premii oraz jej wysokość nie wynika, czy ubezpieczony zachowuje prawo do otrzymania premii w okresie pobierania zasiłku chorobowego,

a w konsekwencji - czy premia regulaminowa ma zostać zaliczona do podstawy wymiaru zasiłku chorobowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie może zostać przyjęta do rozpoznania.

Biorąc pod uwagę funkcje stawiane skardze kasacyjnej, a przede wszystkim zdominowanie jej roli interesem publicznym, przejawiające się w przypadku przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. w dążeniu do wyjaśnienia nowych albo kontrowersyjnych instytucji prawnych, zrozumiałe staje się, że Sąd Najwyższy nie powinien przyjmować do rozpoznania skargi kasacyjnej poddającej pod rozwałę zagadnienie prawne, w sytuacji, gdy zostało ono w orzecznictwie wyczerpująco i jednolicie wyjaśnione. W takim przypadku zagadnienie prawne nie charakteryzuje się „istotnością”, czyli nie jest doniosłe dla praktyki stosowania prawa, jak również nie wpływa na rozwój określonych instytucji prawnych.

Poczyniona uwaga konstrukcyjna była potrzebna, gdyż analogiczna sprawa była już rozpoznawana przez Sąd Najwyższy. W uzasadnieniu wyroku z dnia 3 sierpnia 2016 r., I UK 178/16, LEX nr 2089623, argumentował on, że według ustaleń sądu drugiej instancji u pracodawcy obowiązywała praktyka, zgodnie z którą nagroda roczna i dodatkowe wynagrodzenie uzależnione były wyłącznie od wyników finansowych spółki, a ich wypłata na rzecz osób zarządzających nie była wyłączona za okres pobierania przez tych pracowników zasiłku chorobowego. Niewypłacenie nagrody rocznej oraz dodatkowych wynagrodzeń za 2013 rok było zaś spowodowane niewypracowaniem przez spółkę zysku. W rezultacie, konkludował Sąd Najwyższy w sprawie I UK 178/16, iż wliczenie spornych nagród do podstawy wymiaru zasiłku chorobowego oznaczałoby, że ubezpieczony w okresie niewykonywania pracy na skutek niezdolności spowodowanej chorobą uzyskałby w pobieranym zasiłku surogat składników wynagrodzenia, jakich - z uwagi na wyniki finansowe spółki - nie otrzymałby wykonując pracę. Przeczyłoby to sensowi regulacji art. 41 ust. 1 ustawy zasiłkowej oraz istocie samego zasiłku chorobowego, którego celem jest rekompensowanie zarobków utraconych wskutek

ziszczenia się ryzyka czasowej niezdolności do pracy, a który nie powinien stać się źródłem nieuzasadnione przysporzenia na rzecz chorującego pracownika.

Przywołany pogląd Sądu Najwyższego, jest przekonujący i adekwatny do sytuacji prawnej i faktycznej wnioskodawcy. Oznacza to, że zagadnienie prawne przedstawione przez skarżącego zostało już wyjaśnione.

Konfrontacja zagadnienia prawnego z ustaleniami Sądu drugiej instancji, zmusza do wskazania, że wnioskodawca nie uwzględnił dwóch istotnych czynników. Po pierwsze, że premia za wyniki ekonomiczne według praktyki zakładowej była wypłacana bez względu na istnienie niezdolności do pracy pracownika, a pod drugie, że jej niewypłacenie w pierwszej połowie 2013 r. podyktowane było wyłącznie niezadawalającym wynikiem ekonomicznym spółki. Okoliczności te są wiążące dla Sądu Najwyższego (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), a ich nie uwzględnienie w zagadnieniu prawnym sprawia, że ma ono wymiar teoretyczny w tym sensie, że nie będzie miało znaczenia dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy. Z art. 41 ust. 1 ustawy zasiłkowej jasno bowiem wynika, że przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego nie uwzględnia się składników wynagrodzenia, do których pracownik zachowuje prawo w okresie pobierania tego zasiłku.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

as